

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ
“สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้”
(TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ
สำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*

THE DEVELOPMENT OF A THAI LANGUAGE LEARNING MANAGEMENT
MODEL: “CREATING INTEREST, FOSTERING CURIOSITY, CONNECTING
TO CONTENT, AND DEVELOPING LEARNING” (TUTAR MODEL) TO
PROMOTE READING COMPREHENSION ABILITY OF GRADE 8
STUDENTS

จตุพล สายงาม

Jatupol Saingam

โรงเรียนเทศบาล 2 หนองบัว สำนักงานการศึกษาเทศบาลนครอุบลราชธานี

Municipal School 2 Nong Bua Office of Education, Ubon Ratchathani Municipality, Thailand

Corresponding Author's Email: Jatu010422@gmail.com

วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2568; วันแก้ไขบทความ 20 ตุลาคม 2568; วันตอบรับบทความ : 22 ตุลาคม 2568

Received 26 September 2025; Revised 20 October 2025; Accepted 22 October 2025

Citation:

* จตุพล สายงาม. (2568). การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ“สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้”(TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(5), 1043-1073.

Jatupol Saingam. (2025). The Development Of A Thai Language Learning Management Model: “Creating Interest, Fostering Curiosity, Connecting To Content, And Developing Learning” (Tutar Model) To Promote Reading Comprehension Ability Of Grade 8 Students. Modern Academic Development And Promotion Journal, 3(5), 1043-1073.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การวิจัยครั้งนี้ได้นำรูปแบบฯ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาล 2 หนองบัว สังกัดเทศบาลนครอุบลราชธานี จำนวน 37 คนที่กำลังเรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์สภาพการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย คู่มือการใช้รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที (Dependent Samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนจริง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.68$) โดยมีความคิดเห็นในระดับมาก 3 ลำดับสูงสุด คือ ข้อ 13) ครูสอนการอ่านจากเรื่องง่ายไปหา

ยาก ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมา คือ ข้อ 1) นักเรียนมีวัตถุประสงค์ในใจเมื่ออ่านทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.04$) และข้อ 25) นักเรียนมีความสุขและได้รับความรู้ ในการอ่านจับใจความภาษาไทย ($\bar{X} = 4.00$)

2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเป็นการผสมผสานการจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการ ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และทฤษฎีการถ่ายโยงการเรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ เรียกว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 Triggering ขั้นกระตุ้นและสร้างความสนใจ ขั้นที่ 2 Understanding ขั้นทำความเข้าใจเนื้อหาบทเรียน ขั้นที่ 3 Transferring ขั้นถ่ายโยงความรู้สู่การออกแบบ ขั้นที่ 4 Assessment ขั้นประเมินผลงานผ่านวิธีการที่หลากหลาย และขั้นที่ 5 Reflection ขั้นสรุปและสะท้อนความรู้ โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีการบูรณาการสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คิดและทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ค้นคว้าสืบเสาะหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้เอง โดยครูช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีประสิทธิภาพ 82.38/84.23 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

3) ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 หลังการเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยรวม 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความ, รูปแบบการจัดการเรียนรู้, ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the current problems and needs in the learning management of Thai reading comprehension among Grade 8 students; (2) to develop a Thai language learning management model entitled “Creating Interest, Fostering Curiosity, Connecting to Content, and Developing Learning” (TUTAR Model) to enhance students’ reading comprehension ability to meet the 80/80 efficiency criterion; (3) to examine the effects of using the TUTAR Model in improving the Thai reading comprehension ability of Grade 8 students; and comprehension. The research was conducted with 37 students from Class 2/1, Municipal School 2 Nong Bua, under Ubon Ratchathani Municipality, during the first semester of the 2024 academic year. The sample was selected using the cluster random sampling method. The research instruments included a questionnaire and interview form on the current condition of Thai learning management, a model implementation manual, lesson plans, a reading comprehension ability test, and a student satisfaction questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics: frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as inferential statistics using the dependent samples t-test.

The findings were as follows:

1. The overall condition of Thai language instruction for enhancing reading comprehension was rated at a moderate level ($\bar{X} = 3.68$). The three highest-rated aspects were: (a) teachers guided reading from simple to more complex texts ($\bar{X} = 4.34$), (b) students had clear purposes when reading ($\bar{X} = 4.04$), and (c) students experienced happiness and gained knowledge through reading comprehension activities ($\bar{X} = 4.00$).

2. The developed instructional model integrated practice-based learning, constructivist learning theory, and transfer of learning theory. The model comprised principles, objectives, instructional process, assessment, and

implementation conditions. The TUTAR Model consists of five steps: Triggering (stimulating interest), Understanding (comprehending lesson content), Transferring (applying knowledge to design tasks), Assessment (evaluating through various methods), and Reflection (summarizing and reflecting on learning). The model emphasized learner-centered activities, self-directed learning, and inquiry, supported by teacher guidance. The model achieved an efficiency score of 82.38/84.23, meeting the 80/80 criterion.

3. Students' reading comprehension ability after learning with the TUTAR Model was significantly higher than before learning at the .05 level, confirming the research hypothesis.

4. Students' overall satisfaction with the TUTAR Model was at the highest level ($t = 4.60$).

Keywords: reading comprehension, instructional model, enhancing comprehension ability

บทนำ

การอ่านจับใจความเป็นการแสวงหาความรู้ที่สำคัญ เพราะเป็นทักษะที่นำไปสู่ความสำเร็จในการเรียน และเป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับสูงขึ้นไป เป็นหัวใจสำคัญของการอ่านเนื้อเรื่องให้เข้าใจ ให้ผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็น มีความฉลาด ประสบความสำเร็จในการเรียน ช่วยพัฒนาการศึกษา พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิต และการประกอบอาชีพสู่ความก้าวหน้าในอนาคตได้ (กนกวรรณ ภูทิม. 2560) ซึ่งการอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เข้าใจจุดหมายสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง เข้าใจความคิดเห็นที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอต่อผู้อ่าน ตลอดจนวินิจฉัยคุณค่าที่ตนอ่านอย่างมีเหตุผล ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเพื่อคาดเดาความหมายจากเนื้อเรื่องที่อ่าน (ทิตนา แหมมณี. 2556) องค์ประกอบของการอ่านจับใจความที่ทำให้ผู้อ่านจับใจความได้ดี ความรู้ด้านภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีและหลักภาษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านฟัง พูด อ่าน เขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง คือ ถ้าผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องจะใช้เวลาน้อยลงและประสบการณ์ทางด้านความคิด คือเมื่อบุคคลเริ่มสื่อสารก็จะเริ่มคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์

เรื่องราวหรือสิ่งอื่น ๆ ที่ผ่านเข้าไปในสมอง เมื่อเติบโตถึงวัยที่สามารถอ่านจับใจความจะทำให้ สะสมความคิดจากการอ่านเรื่องต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. 2545) ซึ่งการอ่าน จับใจความ เป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของการอ่านทุกรูปแบบ โดยอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อ เรื่อง เข้าใจจุดมุ่งหมาย สาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน และเนื้อหาที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้ถึงผู้อ่าน ซึ่ง ชุตติมา ยอดตา (2561) ได้อธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านจับใจความ ไว้ว่า การอ่าน จับใจความมีความสำคัญ เพราะเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านระดับขั้นสูงขึ้นไป เพราะถ้าหากนักเรียนไม่สามารถอ่านจับใจความได้ ก็จะส่งผลให้ไม่สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่าน เนื่องจากการอ่านจับใจความมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในแก่นเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ซึ่ง จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการอ่านจับใจความมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ถือได้ว่าเป็น การอ่านขั้นพื้นฐานที่สำคัญ โดยการอ่านจับใจความให้ได้นั้น ต้องอาศัยกระบวนการฝึกฝนอย่าง สม่ำเสมอ จนเกิดเป็นความสามารถทางด้านการอ่านจับใจความ และสามารถนำความรู้ไปต่อ ในการอ่านระดับที่สูงขึ้นได้

จากการพิจารณาผลการทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวัดความรู้ ความสามารถทั่วไปวิชาภาษาไทย ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 หนองบัว ปีการศึกษา 2566 พบว่า นักเรียนมีคะแนนการอ่านภาษาไทยจากการทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ โดยมี คะแนนเฉลี่ย 10.54 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน (ฝ่ายวิชาการโรงเรียนเทศบาล 2 หนองบัว. 2566) ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยใน ฐานะครูผู้สอนภาษาไทยเล็งเห็นว่า หากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีปัญหาทักษะ การ อ่าน โดยเฉพาะการอ่านจับใจความสำคัญ จะทำให้ยากต่อการตีความและเกิดความไม่เข้าใจใน เนื้อหาที่เรียน ทำให้การสื่อสารไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ครูจึงควรพัฒนาความสามารถ ในการอ่านจับใจความ สำคัญขั้นเบื้องต้นของผู้เรียน เพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนาทักษะความสามารถ ในการอ่านขั้นสูง ในระดับชั้นอื่น ๆ

จากการสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยในโรงเรียนเทศบาล 2 หนองบัว มีความเห็นว่า ครูควรมีวิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสนใจในกิจกรรม และ ตื่นตัวในการเรียนรู้ และในการจัดการเรียนรู้ให้ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ครูต้องศึกษา วิเคราะห์และฝึกทดลองใช้เทคนิควิธีสอน หลักการ แนวคิด และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จน เกิดความชำนาญ ครูมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการขั้นตอนชัดเจนในการ

จัดการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละชั้นตอนต้องมีรายละเอียดของกิจกรรมการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังที่ วัชรา เล่าเรียนดี (2553) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์วิธีการสอนแต่ละรูปแบบย่อมเหมาะสมกับแต่ละระดับของจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนั้น ในการสอนการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย ซึ่งเป็นการสอนทักษะหนึ่งที่สำคัญ จึงควรพิจารณาเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม จากข้อมูลที่กำลังมาข้างต้น และจากการประมวลปัญหาและความสำคัญของการหารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่จะช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยให้กับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยอาศัยหลักการและแนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการ (Active Learning) ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism) และทฤษฎีการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning Theory) มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยดำเนินการวิจัยและพัฒนาในเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้”

(TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดทฤษฎีการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Model of Teaching)

นักวิชาการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ หรือรูปแบบการเรียนการสอนไว้ดังนี้

Joyce และ Weil (2009) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการ (plan) หรือรูปแบบ (pattern) ที่สามารถใช้สอนในห้องเรียนหรือสอนแบบกลุ่มย่อย ซึ่งบรรยายให้เห็นถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กัน และเป็นแบบการหรือรูปแบบที่สอนให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพ สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามปรัชญาทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่าง ๆ โดยมีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอนโดยอาศัยวิธีการสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ เข้าไปช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ

Oliva (2009) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือแนวทางของพฤติกรรมการสอนของครู ที่เน้นเทคนิคการสอนเฉพาะเจาะจง เป็นรูปแบบหรือแผนการสำหรับการออกแบบวัสดุ อุปกรณ์ การสอน แนวทางการเรียนรู้ในห้องเรียนและการจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่ต้องอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎี จิตวิทยา ปรัชญา และวิธีการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล บางรูปแบบจะประกอบด้วยเหตุผลขั้นการสอน (ซึ่งเป็นกิจกรรมหรือพฤติกรรมของครูและผู้เรียน) อธิบายถึงระบบสนับสนุนวิธีประเมิน พัฒนาการของผู้เรียนแต่ละรูปแบบจะมีเป้าหมายเฉพาะในการพัฒนาผู้เรียน

ทิศนา ขัมมณี (2560) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ สภาพลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบตามหลักปรัชญาทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วยขั้นตอนหรือกระบวนการสำคัญในการสอน รวมทั้งวิธีสอน เทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนการสอนเป็นไปตามทฤษฎี

จากนิยามความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แบบแผนองค์ประกอบของการจัดการเรียน การสอนที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ

ทางการเรียนการสอน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน สารความรู้ และสิ่งที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนอง ระบบสนับสนุน และเงื่อนไขการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ โดยการนำเอาวิธีการอย่างมีระบบมาใช้ในการดำเนินงานอย่างรอบคอบ ตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และความเชื่อต่าง ๆ ซึ่งสามารถยืดหยุ่นได้ตามสภาพความเป็นจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนด

2. แนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการ (Active Learning)

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการ (Active Learning) ไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

Meyers & Jones (1993) การจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูด ฟัง อ่าน เขียน และแสดงความคิดเห็น ขณะลงมือทำกิจกรรมในกระบวนการแก้ปัญหา การอภิปรายกลุ่มย่อย แบบไม่เป็นทางการ สถานการณ์จำลอง กรณีศึกษา การแสดงบทบาทสมมติ และกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งผู้เรียนต้องประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ในการทำกิจกรรมดังกล่าวด้วย

Sutherland & Bonwell (1996) การจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการ คือ การเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีอิสระในการเรียน และมีการควบคุมตัวเองอยู่ในระดับสูง ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยลักษณะของกิจกรรมจะครอบคลุมกระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งอาจจัดกิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีกิจกรรมร่วมกัน ในลักษณะของการร่วมแรงร่วมใจได้ทำงานเป็นกลุ่ม โดยมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และนักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

เนาวนิตย์ สงคราม (2555) การจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการ (Active Learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมในการเรียนด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนเป็นเพียงผู้ชี้แนะผ่านทางกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ และจำเป็นสำหรับผู้เรียน

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่าการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองอย่างกระตือรือร้น โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการพูด ฟัง อ่าน คิด เขียน และแสดงความคิดเห็นขณะลงมือปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยวิธีสอน และเทคนิค

การสอนที่หลากหลาย ซึ่งส่งผลให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง อย่างมีความหมาย เพื่อนำไปสู่การแปลความ และถ่ายทอด โดยต้องมีกระบวนการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า และการสะท้อนคิด

3. แนวคิดและทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism)

ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism) เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักวิธีการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ด้วยการนำความรู้เดิมมาเชื่อมโยงให้เกิดการเรียนรู้เรื่องใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้เรียนได้วิเคราะห์หรือตั้งคำถามจากโจทย์ปัญหาผ่านกระบวนการสะท้อนความคิด (Reflective thinking) มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนคนอื่นในกลุ่ม มีการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ (Action learning) ซึ่งนำไปสู่การค้นคว้าหาคำตอบหรือสร้างความรู้ใหม่ การนำเสนอสาระเกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism) ประกอบด้วย แนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ หลักการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีสร้างความรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ การนำทฤษฎีการสร้างความรู้ไปใช้ในการเรียนการสอน มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างความรู้ไว้คล้าย ๆ กันดังนี้

บุปผชาติ ทัททิกรณ์ (2552) เป็นทฤษฎีที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวตนของเรา กับสิ่งแวดล้อมตัวเรา ทั้งที่อยู่ใกล้และไกล เพื่อให้เกิดการสร้างความรู้หรือค้นพบความรู้จากการเชื่อมโยงประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ในโครงสร้างความรู้ ความคิดเพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างความรู้ ความคิดนั้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และเกิดโครงสร้างความรู้ขึ้นใหม่

Piaget (ทิตินา แชมมณี. 2560) เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยพัฒนาการทางเขาว์ปัญญาของบุคคล มีการปรับตัวผ่านทางกระบวนการซึมซับหรือดูดซึม (Assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) พัฒนาการเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับและซึมซับข้อมูล หรือประสบการณ์ใหม่เข้าไปสัมพันธ์กับความรู้ หรือโครงสร้างทางปัญญาเดิมที่มีอยู่

Vygotsky (1987) การสร้างความรู้ของบุคคลโดยการสร้างกระบวนการจำสิ่งที่ตัวเองรับรู้ได้โดยใช้สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายที่เป็นข้อตกลงทางสังคม และถูกถ่ายทอดมาทางวัฒนธรรม เป็นสื่อกลางให้ระลึกถึงสิ่งนั้น ซึ่งทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองในเวลาต่อมา

ทั้งนี้กล่าวโดยสรุปว่า แนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้มีความเชื่อว่า ความรู้เกิดจากผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง โดยอาศัยพื้นฐานจากความรู้เดิมหรือประสบการณ์

ที่ผู้เรียนเคยประสบมาแล้ว นำมาตรวจสอบกับสิ่งใหม่ที่ได้พบมาแล้วมีการปรับให้เป็นความรู้ของตนเอง และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

4. แนวคิดและทฤษฎีการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning Theory)

มีนักการศึกษาให้ความหมายของการถ่ายโยงการเรียนรู้ไว้หลายความหมาย ดังนี้

Elliot and others (2000) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการเรียนรู้หัวข้อหนึ่งที่สูงอิทธิพลต่อการเรียนรู้ในเวลาต่อมา และเป็นความสามารถในการใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมาช่วยสร้างความเข้าใจสถานการณ์ใหม่ต่าง ๆ ที่ท้าทาย ผู้เรียนจะมีโอกาสฝึกหัดความรู้หรือกลวิธีต่าง ๆ จนเชี่ยวชาญ เพื่อให้สามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้นั้นมาประยุกต์ใช้ หรือนำไปเรียนรู้สิ่งใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการถ่ายโยงการเรียนรู้จะแบ่งเป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ 1) การถ่ายโยงการเรียนรู้เชิงบวก (positive transfer) เป็นการใช้ประสบการณ์จากการเรียนรู้ในครั้งก่อนมาเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในครั้งใหม่ ทำให้เกิดการรับรู้ในสิ่งใหม่ได้สะดวกรวดเร็วและชัดเจนยิ่งขึ้น 2) การถ่ายโยงการเรียนรู้เชิงลบ (negative transfer) คือ ประสบการณ์จากการเรียนรู้ในครั้งก่อนขัดขวางหรือไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ในครั้งใหม่ หรืออาจทำให้ผู้เรียนสับสนยิ่งขึ้น และ 3) การถ่ายโยงการเรียนรู้ที่เป็นศูนย์ (zero transfer) คือ การเรียนรู้ในครั้งก่อนที่ไม่มีผลต่อการเรียนรู้ในครั้งใหม่

Haskell (2001) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการใช้การเรียนรู้ที่ผ่านมาแล้ว เมื่อมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ และเป็นการประยุกต์ใช้การเรียนรู้นั้นไปยังสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน หรือสถานการณ์ใหม่ นอกจากนี้ยังเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้พื้นฐานของการคิด และเป็นพื้นฐานของการแก้ปัญหาต่าง ๆ

ณัฐกานต์ รักษาค (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การถ่ายโยงการเรียนรู้เป็นการนำความรู้ที่ได้เรียนรู้จากสถานการณ์หนึ่งไปใช้ในอีกสถานการณ์หนึ่ง ทั้งที่มีบริบทใกล้เคียงและแตกต่างกัน รวมถึงการได้ความรู้ใหม่จากการบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การถ่ายโยงการเรียนรู้ หมายถึง การนำความรู้ที่เคยเรียนรู้มาแล้ว มาเป็นพื้นฐานในการสร้างความเข้าใจในสิ่งใหม่ รวมทั้งสามารถเลือกและประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีอยู่มาใช้ในการแก้ปัญหาใหม่ ๆ จากการบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. แนวคิดและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิก (Graphic Organizers)

ความหมายของคำว่า ผัง ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2544 หมายถึง แบบที่เขียนย่อหรือขยายจากสิ่งต่าง ๆ ส่วนคำว่า กราฟ หมายถึง แผนภูมิที่ใช้เส้น จุด หรือภาพ เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน 2544)

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551) ได้กล่าวว่า ผังกราฟิก หมายถึง แผนผังรูปภาพที่แสดงความคิดหรือข้อมูลสำคัญๆ ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ระเบียบ ในรูปแบบต่าง ๆ กัน เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนสามารถนำเอาข้อมูลที่อยู่อย่างกระจัดกระจายจำนวนมาก มาจัดเป็นระบบ ระเบียบ สามารถอธิบายให้เกิดความเข้าใจ และจดจำความรู้ เนื้อหาสาระนั้นๆ ได้ง่าย และยาวนาน นอกจากนี้ใช้ในการประมวลความรู้หรือจัดความรู้ดังกล่าวแล้ว ในหลายกรณีที่นักเรียนมีความคิดริเริ่มหรือสร้างความคิดขึ้น ผังกราฟิกยังเป็นเครื่องมือทางการคิดได้ดี เนื่องจากการสร้างความคิดซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมอยู่ในสมอง จำเป็นต้องมีการแสดงออกมาให้เป็นรูปธรรม ผังกราฟิกเป็นรูปแบบของการแสดงออกของความคิด ที่สามารถมองเห็น และอธิบายได้อย่างเป็นระบบชัดเจน และอย่างประหยัดเวลาด้วย

ทศนา แคมมณี (2560) ได้กล่าวว่า ผังกราฟิกเป็นแผนผังทางความคิด ซึ่งประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้น ๆ การใช้ผังกราฟิกเป็นทักษะที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้นเร็วขึ้น และจดจำได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่นักเรียนประมวลมานั้นอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบระเบียบ อยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจ และจดจำได้ง่าย

สรุปได้ว่า เทคนิคการใช้ผังกราฟิก หมายถึง วิธีการนำเสนอข้อมูลหรือข้อความรู้ โดยใช้ทักษะในการคิด การสังเกต การเปรียบเทียบ การแยกแยะ การจัดประเภท การเรียงลำดับ การใช้ตัวเลข ออกมาในลักษณะของแผนภาพแบบต่าง ๆ ทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้ได้ชัดเจน และทำให้เกิดความจำ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ ได้ง่าย รวดเร็ว และจำได้นานขึ้น

6. แนวคิดและทฤษฎีการอ่านจับใจความสำคัญ (Reading For Main Idea)

Duffy Roehler และ Mason (1984) ได้กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีในการอ่านจับใจความสำคัญและการอ่านเพื่อความเข้าใจที่มีความเชื่อพื้นฐานอยู่ 4 ประการ คือ

1) การใช้ข้อมูลที่มากหรือน้อยที่มาจากหลายระดับความรู้ (graphonomic) หน่วยคำ (morphemic) เกี่ยวกับความหมายของคำ (semantic) โครงสร้างประโยค (syntactic) เกี่ยวกับการปฏิบัติ (pragmatic) ลักษณะที่เป็นแบบแผน (schematic) และการตีความ

2) มุมมองของการปฏิสัมพันธ์ของการอ่านเพื่อความเข้าใจ กระบวนการในที่ซึ่งผู้อ่านใช้ทั้งยุทธวิธี bottom-up และ top-down ที่เหมาะสม

3) การยอมรับที่มีในใจของผู้อ่านกว่าตัวหนังสือที่พิมพ์

4) เน้นย้ำการอ่านเป็นกระบวนการยุทธวิธี ในขณะที่ผู้อ่านตรวจสอบความเข้าใจและฝึกควบคุมมากกว่าใช้กระบวนการขณะอ่าน

Raygor and Raygor (1985) ได้แบ่งระดับการอ่านไว้ดังนี้

1. ความเข้าใจตามอักษร (Literal Comprehension) เป็นระดับความเข้าใจที่ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับคำ และความคิดเห็นของผู้เขียน ระดับนี้เกี่ยวข้องกับผู้อ่านน้อยที่สุด ผู้อ่านเพียงรับรู้ข้อมูลจากผู้เขียนเท่านั้น

2. ความเข้าใจระดับตีความ (Interpretive Comprehension) เป็นระดับของความเข้าใจที่ผู้อ่านสามารถหาความสัมพันธ์ เปรียบเทียบข้อมูลจากเรื่องที่อ่านกับประสบการณ์ของผู้อ่าน ผู้อ่านสามารถเข้าใจและลำดับเหตุการณ์ ทราบความสัมพันธ์ของเหตุและผล และตีความข้อมูลทั่วไปได้

3. ความเข้าใจระดับนำไปใช้ (Applied Comprehension) เป็นความเข้าใจในระดับความเข้าใจที่ผู้อ่านสามารถประเมินความคิดเห็นของผู้เขียน

ชฎารัตน์ ภูทางนา (2563) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดความหมายจากสาร หรือตัวอักษรออกมาเป็นความคิด การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านจับประเด็นสำคัญของเรื่องนั้นได้

นิภาพรรณ ทองสว่าง (2564) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะช่วยให้การแสวงหาความรู้ จะต้องสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน รวมไปถึงมีความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค และข้อความ แยกส่วนประกอบของประโยคหลักและประโยคย่อย ค้นหาสาระสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่าน และเข้าใจจุดมุ่งหมาย แปลความคิดของผู้เขียนจากเรื่องของผู้เขียนต้องการสื่อสารได้

จากความหมายของการอ่านจับใจความดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านแล้วเข้าใจความหมาย สามารถสรุป

สาระสำคัญของเรื่องทีอ่าน และตอบคำถามได้ว่าข้อความนั้นกล่าวถึงเรื่องอะไร ซึ่งระดับของความเข้าใจนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายระดับ ได้แก่ บอกรายละเอียด แปลความ ตีความ สรุปความ และประเมินค่า

7. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ (Satisfaction)

Kotler and Armstrong (2002) รายงานว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีสิ่งจูงใจ (motive) หรือแรงขับเคลื่อน (drive) เป็นความต้องการที่กดดันจนมากพอที่จะจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ความต้องการบางอย่างเป็นความต้องการทางชีววิทยา (biological) เกิดขึ้นจากสภาวะตึงเครียด เช่น ความหิวกระหายหรือความลำบากบางอย่าง เป็นความต้องการทางจิตวิทยา (psychological) เกิดจากความต้องการการยอมรับ (recognition) การยกย่อง (esteem) หรือการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน (belonging) ความต้องการส่วนใหญ่อาจไม่มากพอที่จะจูงใจให้บุคคลกระทำในช่วงเวลานั้น ความต้องการกลายเป็นสิ่งจูงใจ เมื่อได้รับการกระตุ้นอย่างเพียงพอจนเกิดความตึงเครียด โดยทฤษฎี ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดมี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของอับราฮัม มาสโลว์ (Maslow's theory motivation) และทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ (S. M. Freud)

1. ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's theory motivation)

Maslow Abraham (1970) ค้นหาริธีที่จะอธิบายว่าทำไมคนจึงถูกผลักดัน โดยความต้องการบางอย่าง ณ เวลานั้น ทำไมคนหนึ่งจึงทุ่มเทเวลาและพลังงานอย่างมาก เพื่อให้ได้มาซึ่งความปลอดภัยของตนเอง แต่อีกคนหนึ่งกลับทำสิ่งเหล่านั้น เพื่อให้ได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น คำตอบของมาสโลว์ คือ ความต้องการของมนุษย์จะถูกเรียงตามลำดับจากสิ่งที่กดดันมากที่สุดไปถึงน้อยที่สุด ทฤษฎีของมาสโลว์ ได้จัดลำดับความต้องการตามความสำคัญ คือ

1.1 ความต้องการทางกาย (physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐาน คือ อาหาร ที่พัก อากาศ ยารักษาโรค

1.2 ความต้องการความปลอดภัย (safety needs) เป็นความต้องการที่เหนือกว่าความต้องการเพื่อความอยู่รอด เป็นความต้องการในด้านความปลอดภัยจากอันตราย

1.3 ความต้องการทางสังคม (social needs) เป็นความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

1.4 ความต้องการการยกย่อง (esteem needs) เป็นความต้องการการยกย่องส่วนตัว ความนับถือ และสถานะทางสังคม

1.5 ความต้องการให้ตนประสบความสำเร็จ (self – actualization needs) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล ความต้องการทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ

บุคคลพยายามที่สร้างความพึงพอใจให้กับความต้องการที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกก่อน เมื่อความต้องการนั้นได้รับความพึงพอใจ ความต้องการนั้นก็จะหมดลง และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลพยายามสร้างความพึงพอใจให้กับความต้องการที่สำคัญที่สุดลำดับต่อไป ตัวอย่างเช่น คนที่อดอยาก (ความต้องการทางกาย) จะไม่สนใจต่องานศิลปะชิ้นล่าสุด (ความต้องการสูงสุด) หรือไม่ต้องการยกย่องจากผู้อื่น หรือไม่ต้องการแม้แต่อากาศที่บริสุทธิ์ (ความปลอดภัย) แต่เมื่อความต้องการแต่ละขั้นได้รับความพึงพอใจแล้ว ก็จะมีความต้องการในขั้นลำดับต่อไป

2. ทฤษฎีแรงจูงใจของฟรอยด์

Freud S. (1964) ตั้งสมมุติฐานว่า บุคคลมักไม่รู้ตัวมากนักว่าพลังทางจิตวิทยามีส่วนช่วยสร้างให้เกิดพฤติกรรม ฟรอยด์พบว่า บุคคลเพิ่มและควบคุมสิ่งเร้าหลายอย่าง สิ่งเร้าเหล่านี้อยู่นอกเหนือการควบคุมอย่างสิ้นเชิง บุคคลจึงมีความฝัน พูดคำที่ไม่ตั้งใจพูด มีอารมณ์อยู่เหนือเหตุผล และมีพฤติกรรมหลอกหลอน หรือเกิดอาการวิตกกังวลอย่างมาก

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ของความพึงพอใจที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เพื่อสรุปคำจำกัดความในการนำไปใช้ในการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความคิดเห็นที่เป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่นี้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านเนื้อหา สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ประเมินโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ และรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบให้เหมาะสมกับผู้เรียนทั้งทางด้านเทคนิค วิธีการ การจัดกิจกรรม และด้านอื่น ๆ โดยครูจะต้องพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพแก่

ผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาและเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนคนอื่นๆ ในชั้นเรียน ผ่านกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสม โดยกำหนดรูปแบบในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครั้งนี้ ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้แนวทางขั้นตอนในการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอนตามรูปแบบของ “SPIE Model” (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2561) ร่วมกับการออกแบบเชิงระบบและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของ Joyce และ Weil (2009) รวมทั้งใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสานวิธีสอน (Mixed Methodology) โดยใช้การวิจัยเชิงทดลองตามแบบแผนการวิจัย One Group Pretest–Posttest Design (ธีรวิฑูมิ เอกะกุล. 2552) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 Survey (R1) การสำรวจเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการสร้าง/พัฒนารูปแบบ ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานสภาพการจัดการเรียนรู้ สภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ภาษาไทย ปัญหา และความต้องการจำเป็นที่เกี่ยวข้อง โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในการอ่านจับใจความสำคัญที่นักเรียนประสบมา และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ ความต้องการสำหรับการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 จากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญการสอนวิชาภาษาไทยที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี รวมทั้งใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Quantitative Research) ในการทบทวนวรรณกรรม วิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การผสมผสานการจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการ (Active Learning) การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism) การถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning Theory)

และการเรียนรู้เทคนิคผังกราฟิก (Graphic Organizers) เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในขั้นตอน Survey (R1) การสำรวจเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการสร้าง/พัฒนารูปแบบ

1. แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. แบบสัมภาษณ์แนวทางการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และความต้องการความจำเป็นสำหรับการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย

3. แบบวิเคราะห์เอกสาร (Content Analysis) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลดังกล่าว ผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นตอนการสำรวจเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการสร้างรูปแบบครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนรู้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และข้อมูล จากแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 Product/ Innovation Development (D1) การสร้างและพัฒนารูปแบบ

ผู้วิจัยสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จึงนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

เพื่อวิเคราะห์คุณภาพ และปรับปรุงก่อนนำไปสู่การเตรียมการ เพื่อทดลองในสถานการณ์จริง กับกลุ่มตัวอย่าง

ทดลองใช้ (Try out) ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบวัดความสามารถ ด้านการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ฉบับทดลองใช้ 40 ข้อ) ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่เป็นนักเรียนที่เรียนเนื้อหาวิชาภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ Try out ครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 และ 2/3 จำนวน 40 คน เพื่อหาคุณภาพรายข้อ (ความยากง่าย และอำนาจจำแนก) จากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพใช้ได้ให้เหลือ 30 ข้อ และนำไป Try out ครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 และ 2/3 โรงเรียนเทศบาล 2 หนองบัว ประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อน ใกล้เคียงกัน จำนวน 37 คน เพื่อหาคุณภาพทั้งฉบับ (ความเชื่อมั่น)

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ เป็นการสะท้อนคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความยากง่าย อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ขั้นตอนที่ 3 Implementation (R2) การทดลองเพื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ

การวิจัยในขั้นตอนนี้ ใช้การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Design) โดยใช้แบบแผนการวิจัย One Group Pretest-Posttest Design โดยนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปใช้ในชั้นเรียนจริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียน และดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ 10 แผน แล้วทำการทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียน จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบที่สร้างและพัฒนาขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที (Dependent Sample t-test)

ขั้นตอนที่ 4 Evaluation & Revision (D2) การประเมินและปรับปรุงรูปแบบ

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยเพื่อสะท้อนและประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบจากขั้นตอนที่ 3 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาตัดสินว่านวัตกรรมหรือรูปแบบที่สร้างขึ้นนั้น สามารถใช้ได้จริง บรรลุวัตถุประสงค์ ก่อให้เกิดความพึงพอใจหรือการยอมรับได้มากน้อยเพียงใด ตลอดจนมีข้อจำกัดหรือจุดบกพร่องใดๆ ที่ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกหรือไม่ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลการวิจัย

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนจริง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.68$) โดยมีความคิดเห็นในระดับมาก 3 ลำดับสูงสุด คือ ข้อ 13) ครูสอนการอ่านจากเรื่องง่ายไปหายาก ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมา คือ ข้อ 1) นักเรียนมีวัตถุประสงค์ในใจเมื่ออ่านทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.04$) และข้อ 25) นักเรียนมีความสุขและได้รับความรู้ในการอ่านจับใจความภาษาไทย ($\bar{X} = 4.00$) สภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความสำคัญ พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านต่ำมีสาเหตุมาจากหลายประการ คือ ครูผู้สอนไม่ใช้สื่ออุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อย ครูยึดหลักสูตรมากเกินไปและพยายามเร่งสอนให้จบตามหลักสูตร นักเรียนมีความสนใจในวิชาภาษาไทยน้อย ไม่เห็นความสำคัญเพราะคิดว่าเป็นภาษาแม่ของตนเอง ขาดสื่อการเรียนการสอน เอกสารประกอบการสอนไม่น่าสนใจ แผนการจัดการเรียนรู้ที่

ครูใช้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนขาดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาอย่างครบถ้วน และไม่ได้ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้อย่างแท้จริง สื่อและอุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย และที่สำคัญคือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่ครูจะเป็นผู้อธิบายให้ความรู้ในเนื้อหาหรือให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้ ใบงาน หนังสือเรียน ครูและนักเรียนมีความต้องการให้การเรียนรู้เป็นลักษณะที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการอ่านและคิดวิเคราะห์จับใจความสำคัญที่เป็นกระบวนการขั้นตอนอย่างเหมาะสม และทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการเชื่อมโยงความรู้ด้านต่างๆ และมีการร่วมกันแลกเปลี่ยนในกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งมีการนำเสนอผลงานจากการสรุปความรู้ในรูปแบบ Concept Mapping หรือรูปแบบอื่น ๆ ที่หลากหลาย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย และจะเป็นวิธีการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเป็นการผสมผสานการจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการ ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และทฤษฎีการถ่ายโยงการเรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ เรียกว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ โยงสู่นี้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยแบ่งการดำเนินการในกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็น 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 T : Triggering ขั้นกระตุ้นและเร้าความสนใจ ขั้นที่ 2 U : Understanding ขั้นทำความเข้าใจเนื้อหาบทเรียน ขั้นที่ 3 T : Transferring ขั้นถ่ายโยงความรู้สู่การออกแบบ ขั้นที่ 4 A : Assessment ขั้นประเมินผลงานผ่านวิธีการที่หลากหลาย และขั้นที่ 5 R : Reflection ขั้นสรุปและสะท้อนความรู้ โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีการบูรณาการสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนมีอิสระในการเรียน มีอิสระในการคิดและทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถค้นคว้าสืบเสาะหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้เอง โดยครูช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดอย่างเป็นขั้นตอน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีส่วนกระตุ้นให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย ซึ่งรูปแบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพ 82.38/84.23 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

3. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยรวม 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยและพัฒนาในครั้งนี้ มีข้อที่ควรนำมาอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่วนใหญ่ผู้เรียนจะมีปัญหาในการไม่เห็นความสำคัญของเนื้อหาที่เรียน และมีความเชื่อว่าภาษาไทยเป็นภาษาแม่ที่รู้จักและมีความคุ้นเคยมานาน นอกจากนี้ส่วนใหญ่ผู้เรียนจะมีปัญหาเกี่ยวกับการจับใจความสำคัญของเนื้อหาที่อ่านในภาพรวม ไม่สามารถสรุปได้เป็นส่วนใหญ่ ไม่มีความเชื่อมโยงในเนื้อหาที่อ่านเพราะผู้เรียนไม่สามารถใช้กลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสมได้ ความรู้เดิมของผู้เรียนที่สามารถนำมาใช้ประกอบในเรื่องที่อ่านอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เป็นเพราะอาจจะมาจากปัญหาในภาพรวมคืออัตราการอ่านหนังสือเฉลี่ยของคนไทยอยู่ในระดับต่ำ ไม่รักการอ่านเท่าที่ควร แรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียนอย่างแรกคือผู้สอน รวมถึงรูปแบบวิธีการสอน สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ Dakin, Caitlin (2013) ได้ทำการศึกษาวิจัยผลการอ่านเพื่อความเข้าใจ พบว่า ความสามารถสำหรับนักเรียนที่จะเข้าใจสิ่งที่กำลังอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับความสำเร็จในด้านวิชาการและความพร้อมด้านอาชีพ และเป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียนแต่ละคนรู้วิธีการอ่านและการได้มาความหมายจากข้อความ การศึกษาครั้งนี้พบว่า การอ่านข้อความเพื่อความเข้าใจของนักเรียนโดยใช้การบันทึกเสียง การอภิปราย และการสัมภาษณ์ จะมีความแตกต่างระหว่างความเข้าใจเกี่ยวกับข้อความผ่านการ

อ่านและกลยุทธ์การอ่านทั่วไปแตกต่างกัน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาการอ่านให้เข้าใจของนักเรียน โดยครูผู้สอนควรพัฒนาวิธีการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนร่วมกันและส่งเสริมให้นักเรียนมีความมั่นใจในการอ่านตำราที่ยากขึ้น ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาภาษาได้โดยใช้แรงจูงใจในการเรียนรู้ บทบาทครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และหาโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้ภาษาและสะท้อนผล กิจกรรมในชั้นเรียนจะนำไปสู่การปฏิบัติงานทางภาษา เช่น งานกลุ่ม ภาระงานอื่นๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการหรือกลยุทธ์การสอนของครู ครูผู้สอนจึงต้องปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ และผู้เรียนต้องเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ของตนเอง การอ่านจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันโดยไม่จำกัดขอบเขต สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลาตามความสนใจ ตามความพร้อม และตามความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้การอ่าน ครูควรเน้นย้ำการนำความรู้ไปถ่ายโยงความรู้ใหม่ ๆ เพื่อประยุกต์ใช้ในบริบทอื่นๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำตนเองและฝึกฝนทักษะของตน การเรียนรู้การอ่านจึงมีความหมายเชื่อมโยงกับบริบทภายนอกที่เป็นปัจจุบันและอนาคต การเพิ่มพูนทักษะการอ่านเป็นฐานของทักษะอื่นๆ ในการขยายประสบการณ์และพัฒนาความเข้าใจสิ่งที่รับรู้ให้ลุ่มลึกขึ้น และยังสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ กรกนก โยธาฤทธิ์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบสื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบสื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.13/81.85 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 75/75 2) ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบสื่อประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีคะแนนการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.85 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบสื่อประสมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.38/84.23 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยเลือกใช้ขั้นตอนในการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน ตามรูปแบบของ “SPIE Model” (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2561) โดยมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 S : Survey การสำรวจเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการสร้างขั้นตอนที่ 2 P : Product การสร้างและพัฒนานวัตกรรม ขั้นตอนที่ 3 I : Implementation

การทดลองเพื่อตรวจสอบคุณภาพ ขั้นตอนที่ 4 E : Evaluation การประเมินและปรับปรุงนวัตกรรม สอดคล้องกับที่ บุญชม ศรีสะอาด (2560) กล่าวว่า ในการมุ่งพัฒนานวัตกรมนั้นสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธี แต่วิธีการที่ได้รับการยอมรับและมีโอกาสประสบความสำเร็จมากที่สุด คือ การใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) เพราะเป็นการดำเนินงานที่มีความเป็นระบบ มีความน่าเชื่อถือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน อยู่ในระดับมากที่สุด มีการดำเนินการพัฒนารูปแบบตามกระบวนการวิจัยและพัฒนาอย่างครบถ้วน ทำให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ และยังสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ รัตนะ บัวสนธ์ (2556) ที่ได้นำเสนอว่า การวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R and D) เป็นการพัฒนานวัตกรรม (หรือบางทีก็เรียกว่าผลิตภัณฑ์) โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือดำเนินการในแต่ละขั้นตอนทางการพัฒนา ทั้งนี้เป้าหมายสำคัญของการวิจัยและพัฒนาก็คือ การได้นวัตกรรม (หรือผลิตภัณฑ์) ที่เป็นต้นแบบสามารถนำไปใช้หรือแก้ปัญหาได้จริง และธาวิน หมั่นนรินทร์ (2560) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่าน จับใจความ (PPPE Model) สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งได้สร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย โดยใช้การวิจัยและการพัฒนาที่เป็นการดำเนินงานที่มีความเป็นระบบ มีความน่าเชื่อถือ ส่งผลให้รูปแบบที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.66 และหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.54 จาก 30 คะแนน ค่า t เท่ากับ 26.97 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เป็นเพราะนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ

“สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่นี้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ ปฟัชญา คำเก็ง (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถ การอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ประกอบ นิทาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาความสามารถ การอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ประกอบ นิทาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.02/85.19 2) ความสามารถ การอ่านจับใจความภาษาไทยหลังจากที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ประกอบ นิทาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ประกอบนิทาน โดยรวมอยู่ระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่นี้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับ ใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยรวม 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีความสนใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย และมีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น อยู่ในระดับน่าพึงพอใจมากที่สุด เป็นอันดับแรกที่ค่าเฉลี่ย 4.81 ส่วนความพึงพอใจว่ากิจกรรมการเรียนรู้จากรูปแบบฯ ทำใ้ นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนเป็นอย่างดี น่าพึงพอใจมากที่สุดเป็นลำดับรองลงมาที่ ค่าเฉลี่ย 4.78 ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ได้มีการสอบถามข้อมูล พื้นฐานจากนักเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประชากรในการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความ ต้องการในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ทราบความต้องการพื้นฐานเพื่อพัฒนารูปแบบขึ้น อีกทั้งใน การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่นี้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับ ใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้ลง มือปฏิบัติจริงและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งเกิดการเชื่อมโยงความรู้สู่แผนผังความคิด และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยของ พิบูลย์ ตัญญาบุตร (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการอ่านจับใจความของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่น

จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการวิจัยและพัฒนา และสอดคล้องกับ อนุรักษ์ นวลศรี และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มสาระภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.02/80.16 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนจริง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.68$) โดยมีความคิดเห็นในระดับมาก 3 ลำดับสูงสุด คือ ข้อ 13) ครูสอนการอ่านจากเรื่องง่ายไปหายาก ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมา คือข้อ 1) นักเรียนมีวัตถุประสงค์ในใจเมื่ออ่านทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.04$) และข้อ 25) นักเรียนมีความสุขและได้รับความรู้ ในการอ่านจับใจความภาษาไทย ($\bar{X} = 4.00$) สภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่าน จับใจความสำคัญ พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านต่ำมีสาเหตุมาจากหลายประการ คือ ครูผู้สอน ไม่ใช่สื่ออุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อย ครูยึดหลักสูตรมากเกินไปและพยายามเร่งสอนให้จบตามหลักสูตร นักเรียนมีความสนใจในวิชาภาษาไทยน้อยไม่เห็นความสำคัญเพราะคิดว่าเป็นภาษาแม่ของประเทศตนเอง ขาดสื่อการเรียนการสอน เอกสารประกอบการสอนไม่น่าสนใจ แผนการจัดการ

เรียนรู้ที่ครูใช้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนขาดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาอย่างครบถ้วน และไม่ได้ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้อย่างแท้จริง สื่อและอุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย และที่สำคัญคือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่ครูจะเป็นผู้อธิบายให้ความรู้ในเนื้อหาหรือให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้ ใบงาน หนังสือเรียน ครูและนักเรียนมีความต้องการให้การเรียนรู้เป็นลักษณะที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการอ่านและคิดวิเคราะห์ที่จับใจความสำคัญที่เป็นกระบวนการขั้นตอนอย่างเหมาะสม และทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการเชื่อมโยงความรู้ด้านต่างๆ และมีการร่วมกันแลกเปลี่ยนในกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งมีการนำเสนอผลงานจากการสรุปความรู้ในรูปแบบ Concept Mapping หรือรูปแบบอื่นๆ ที่หลากหลาย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย และจะเป็นวิธีการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเป็นการผสมผสานการจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการ ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และทฤษฎีการถ่ายโยงการเรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ เรียกว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่นี้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยแบ่งการดำเนินการในกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็น 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 T : Triggering ขั้นกระตุ้นและเร้าความสนใจ ขั้นที่ 2 U : Understanding ขั้นทำความเข้าใจเนื้อหาบทเรียน ขั้นที่ 3 T : Transferring ขั้นถ่ายโยงความรู้สู่การออกแบบ ขั้นที่ 4 A : Assessment ขั้นประเมินผลงานผ่านวิธีการที่หลากหลาย และขั้นที่ 5 R : Reflection ขั้นสรุปและสะท้อนความรู้ โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีการบูรณาการสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนมีอิสระในการเรียน มีอิสระในการคิดและทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถค้นคว้าสืบเสาะหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้เอง โดยครูช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดอย่างเป็นขั้นตอน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีส่วนกระตุ้นให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย ซึ่งรูปแบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพ 82.38/84.23 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

3. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยรวม 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 มีประโยชน์ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในมโนทัศน์ที่สอนอย่างลึกซึ้งและถูกต้อง เกิดความคงทนในการเรียนรู้ ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้สอน ทำให้ได้พัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งส่งผลให้มีความสุขสนุกสนานในการเรียนทำให้เกิดความสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าการทำวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการออกแบบบทเรียนที่สนับสนุนการเรียนรู้เสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับสูงขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้ทักษะอื่นๆ ของผู้เรียนในด้านการสร้างนวัตกรรมต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบ “สร้างความสนใจ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ โยงสู่เนื้อหา พัฒนาการเรียนรู้” (TUTAR Model) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประโยชน์ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในมโนทัศน์ที่สอนอย่างลึกซึ้งและถูกต้อง เกิดความคงทนในการเรียนรู้ ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้สอนทำให้ได้พัฒนาทักษะทางสังคมซึ่งส่งผลให้มีความสุขสนุกสนานในการเรียนทำให้เกิดความสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าการทำวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการออกแบบบทเรียนที่สนับสนุนการเรียนรู้เสริมสร้างทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับสูงขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้ทักษะอื่น ๆ ของผู้เรียนในด้านการสร้างนวัตกรรมต่อไป

2. ควรจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อประกอบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการอ่าน ในการพัฒนาและกระตุ้น การเรียนรู้ของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น และบูรณาการวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัยยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ภูทิม. (2560). การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนสื่อความ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ. ใน *วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กรกนก โยธาฤทธิ์. (2565). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบสื่อประสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- งานวิชาการ, โรงเรียนเทศบาล 2 หนองบัว. (2566). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาพ.ศ. 2566*. สำเนาเอกสารวิชาการของสถานศึกษา. โรงเรียนเทศบาล 2 หนองบัว.
- ชฎารัตน์ ภูทางนา. (2563). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยวิธีการสอนแบบสื่อประสมกับวิธีการสอนแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลเมืองชลุง (บูรวิทยาการ). ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ชุติมา ยอดตา. (2561). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ณัฐกานต์ รักนาค. (2552). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหาการให้เหตุผลและการเชื่อมโยง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). *การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา*. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

- ทีศนา แคมมณี. (2556). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2560). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธาวิน หมิ่นนรินทร์. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ (PPPE Model). เรียกใช้เมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2561. จาก http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=149239&bcat_id=16.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นิภาพรรณ ทองสว่าง. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยม. ใน *การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษามหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เนาวนิตย์ สงคราม. (2555). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อการสร้างองค์ความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์บัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. ใน *รายงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุปผชาติ ทัพพิกรณ์. (2552). *เทคโนโลยีสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์ศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปัทมญา คำเก็ง. (2564). การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ประกอบนิทาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). *การพัฒนาการคิด*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิค พรินต์ติ้ง.

- พิบูลย์ ตัญญบุตร. (2557). การพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2556). *การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2544). *พจนานุกรมศัพท์ธรรมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2553). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อนุรักษ นวลศรี และคณะ. (2564). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ร่วมกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์. ใน *การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Dakin, Caitlin. (2013). *The Effects of Comprehension Through Close Reading*. Education Masters. Paper 237. MS in Literacy Education. St. John Fisher College.
- Duffy, L.R., Roehler, & J. Mason. (1984). *Comprehension instruction : Perspectives and suggestions* (pp.265-280). New York: Longman.
- Elliot, A. J. , & Thrash, T. M. (2000). *Approach – avoidance motivation in Personality : Approach and avoidance temperaments and goals*. Journal of Personality and Social Psychology, 82, 804 - 818.
- Freud, S. (1964). *Group Psychology and The Analysis of The Ego* Sigmund Freud. New York: Bantam Books.
- Haskell, R. E. (2001). *Transfer of Learning*. San Diego, CA Academic Press.
- Joyce Bruce; & weil Marsha. (2009). *Models of teaching*. 8th ed. Boston, Ma.: Pearson.

- Kotler, P., Armstrong, G., Saunders, J. and Wong, V. (2002). *Perceived Effect of Boko - Haram Insurgency on Means of Accessing Cowpea from North-East Nigeria to Bodija Market, Ibadan, Oyo State, Nigeria*. Principles of Marketing. 3 rd European Edition, Prentice - Hall, London.
- Maslow, Abraham. (1970). *Motivation and Personnality*. New York: Harper and Row Publishers.
- Meyers, Chet; & Jones, Thomas. B. (1993). *Promoting Active Learning: Strategies for theCollege Classroom*. San Francisco: Jossey - Bass.
- Oliva, P.F. (2009). *Developing the Curriculum*. (7th ed). Boston: Allyn and Bacon.
- Raygeor, Alton L., and Robin D. Raygor. (1985). *Effection Reading*. U.S.A.: Mc Graw – Hill Inc.
- Sutherland, T.E., and Bonwell, C.C. eds. (1996). *Using Active Learning in College Classes : A Range of Options for Faculty*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Vygotsky, L.S. (1987). *Instructional Implication, and Applications of Social Stoical Psychology*. New York: Cambridge University Press.